

Sygn. akt IV U 224/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Małgorzata Wierzbicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 października 2016r. w S.

odwołania T. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 22 stycznia 2016 r. (Nr (...))

w sprawie T. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość kapitału początkowego

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że wysokość kapitału początkowego T. K. na dzień 01 stycznia 1999 r. wynosi 125.301,77 (sto dwadzieścia pięć tysięcy trzysta jeden i 77/100) złotych

Sygn. akt IV U 224/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 22 stycznia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustalił kapitał początkowy T. K. na dzień 1 stycznia 1999r. na kwotę 123 598,42 złotych. Do obliczenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął, iż ubezpieczony legitymuje się na wyżej wymieniony dzień okresem składkowym w wymiarze 23 lat, 10 miesięcy i 6 dni oraz okresem nieskładkowym w wymiarze 6 miesięcy. Przy ustaleniu wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił następujących okresów: od 31 lipca 1971r. do 29 sierpnia 1971r., od 23 grudnia 1971r. do 8 stycznia 1972r., od 3 lipca 1972r. do 1 sierpnia 1972r., od 22 grudnia 1972 r. do 6 stycznia 1973r., od 24 lipca 1973r. do 23 sierpnia 1973r. jak również okresu od 1 lipca 1985r. do 30 czerwca 1986r. gdyż w tych okresach ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym jak również okresu od 1 stycznia 1997 r. do 31 grudnia 1998r., ponieważ w tym czasie ubezpieczony podlegał ubezpieczeniom społecznym rolników. Obliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 97,60% (decyzja z 22 stycznia 2016r. o ustaleniu kapitału początkowego wraz z załącznikiem w postaci obliczenia wartości tego kapitału k.9-10 akt o ustalenie kapitału początkowego).

Odwołanie od w/w decyzji złożył T. K. wnosząc o jej zmianę i ustalenie wysokości kapitału początkowego przy uwzględnieniu okresów przebywania przez wymienionego na urlopie bezpłatnym jak również okresu podlegania

ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1997r. do 31 grudnia 1998r. Odnośnie pierwszej kategorii okresów ubezpieczony podał, iż treść art. 205§4 kodeksu pracy pozwala na zaliczenie do okresu pracy okresów przebywania na urloпах bezpłatnych udzielanych pracownikowi młodocianemu w czasie ferii szkolnych (odwołanie k.1-2 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując że zaskarżona decyzja wydana została zgodnie z przepisami prawa. Okresy urloпów bezpłatnych nie stanowią ani okresu składkowego, ani okresu nieskładkowego, gdyż nie zostały wymienione w art. 6-7 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Przepisy tej samej ustawy nie pozwalają również przy wyliczaniu wartości kapitału początkowego zaliczenia okresów opłacania składek na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego (...) (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.3-5 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony T. K. urodził się w dniu (...)

Prawomocnym wyrokiem z dnia 15 września 2016r. wydanym w sprawie IV U 95/16 Sąd Okręgowy w Siedlcach ustalił prawo T. K. do emerytury od dnia 1 listopada 2015r.

Wyrok ten zapadł na skutek następujących ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd.

W dniu 1 września 1970r. ubezpieczony rozpoczął naukę w trzyletniej (...) Szkole Zawodowej dla Pracujących przy (...) w (...) w zawodzie elektromontera taboru kolejowego. Szkołę tę ukończył w dniu 20 czerwca 1973r. Przez cały okres nauki w (...) Szkole Zawodowej dla Pracujących ubezpieczony pracował jako pracownik młodociany w ramach umowy o naukę zawodu elektromontera taboru kolejowego zawartej w dniu 15 sierpnia 1970r. z Przedsiębiorstwem (...). Umowa zawarta została na okres od 1 września 1970r. do 30 czerwca 1973r. W ramach umowy o naukę zawodu ubezpieczony – obok nauki w szkole zawodowej - świadczył pracę w Wagonowni (...) w W. S.. Po ukończeniu (...) Szkoły Zawodowej i nauki zawodu – od 1 września 1973r. ubezpieczony kontynuował pracę w Przedsiębiorstwie (...) już na stanowisku elektromontera i jednocześnie w dniu 1 września 1973r. rozpoczął naukę w trzyletnim Technikum Kolejowym dla Pracujących w W.. Naukę tę pobierał w systemie wieczorowym i w dniu 24 czerwca 1976r. uzyskał Świadectwo Dojrzałości powyższego technikum. Pracę w Przedsiębiorstwie (...) rozpoczętą w dniu 1 września 1970r. ubezpieczony kontynuował do 30 czerwca 1986r., przy czym w ostatnim roku zatrudnienia ,tj. od 1 lipca 1985r. do 30 czerwca 1986r. ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym (zaświadczenie z 3 listopada 2015r. k.10 akt emerytalnych).

W okresach: od 31 lipca 1971r. do 29 sierpnia 1971r., od 23 grudnia 1971r. do 8 stycznia 1972r., od 3 lipca 1972r. do 1 sierpnia 1972r., od 22 grudnia 1972r. do 6 stycznia 1973r. oraz od 24 lipca 1973r. do 23 sierpnia 1973r., a zatem w okresach przerw świątecznych i wakacji ubezpieczony jako uczeń i zarazem młodociany pracownik korzystał z bezpłatnych przerw w nauce i pracy. W aktach osobowych ubezpieczonego znajdują się pisma pracodawcy odpowiednio z 14 lipca 1971r., 21 grudnia 1971r., 12 lipca 1972r., 30 grudnia 1972r. i 28 lipca 1973r. o udzieleniu ubezpieczonemu w w/w okresach „bezpłatnego zwolnienia od zajęć” (w/w pisma – w aktach osobowych ubezpieczonego). W zaświadczeniu z 3 listopada 2015r. wystawionym przez (...) SA (na k.10 akt emerytalnych) w/w okresy zostały wykazane jako urlopy bezpłatne. W tym samym okresie z bezpłatnego zwolnienia od zajęć korzystali wszyscy uczniowie z klasy ubezpieczonego (wyrok i uzasadnienie -akta sprawy IV U 95/16 SO w Siedlcach).

Zaskarżoną decyzją z dnia 22 stycznia 2016r. organ rentowy ustalił wartość kapitału początkowego ubezpieczonego na kwotę 123 598,42 zł. Przy ustaleniu wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił następujących okresów: od 31 lipca 1971r. do 29 sierpnia 1971r., od 23 grudnia 1971r. do 8 stycznia 1972r., od 3 lipca 1972r. do 1 sierpnia 1972r., od 22 grudnia 1972 r. do 6 stycznia 1973r., od 24 lipca 1973r. do 23 sierpnia 1973r. jak również okresu od 1 lipca 1985r. do 30 czerwca 1986r. gdyż w tych okresach ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym jak również okresu od 1 stycznia 1997 r. do 31 grudnia 1998r., ponieważ w tym czasie ubezpieczony podlegał ubezpieczeniom społecznym rolników (decyzja z 22 stycznia 2016r. o ustaleniu kapitału początkowego wraz z załącznikiem w postaci obliczenia wartości tego kapitału k.9-10 akt o ustalenie kapitału początkowego).

Wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego obliczona przy uwzględnieniu w/w okresów: od 31 lipca 1971r. do 29 sierpnia 1971r., od 23 grudnia 1971r. do 8 stycznia 1972r., od 3 lipca 1972r. do 1 sierpnia 1972r., od 22 grudnia 1972r. do 6 stycznia 1973r. i od 24 lipca 1973r. do 23 sierpnia 1973r. wynosi 125 301,77 złotych (obliczenie wysokości kapitału początkowego przez organ rentowy w piśmie z 14 września 2015r. k.15 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego T. K. okazało się w znacznej części uzasadnione.

Stosownie do treści art.174 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz.748 ze zm.), przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało ustalenia, czy organ rentowy zasadnie nie doliczył do stażu ubezpieczeniowego okresów przebywania przez ubezpieczonego, jak stwierdził organ rentowy, na urloпах bezpłatnych w latach 1971-1973 oraz okresu podlegania przez ubezpieczonego ubezpieczeniu społecznym rolników od 1 stycznia 1997r. do 31 grudnia 1998r.

W pierwszej kolejności odnieść się należy do potraktowanych przez organ rentowy jako przebywanie na urloпах bezpłatnych, wykazanych przez (...) SA w zaświadczeniu z 3 listopada 2015r. (na k.10 akt emerytalnych) okresów: od 31 lipca 1971r. do 29 sierpnia 1971r., od 23 grudnia 1971r. do 8 stycznia 1972r., od 3 lipca 1972r. do 1 sierpnia 1972r., od 22 grudnia 1972 r. do 6 stycznia 1973r., od 24 lipca 1973r. do 23 sierpnia 1973r. W czasie tym niewątpliwie ubezpieczony, jako uczeń i zarazem młodociany pracownik korzystał z bezpłatnych przerw w nauce i pracy, gdyż były to okresy przerw świątecznych i wakacji. Należy dostrzec, iż wyżej wymienione okresy przypadają na lata 1971-1973. Nie ma przy tym racji ubezpieczony, który powołując się na treść przepisu art.205§4 Kodeksu pracy domagał się wliczenia do ogólnego stażu pracy wyżej wymienionych okresów. Ubezpieczony podnosił bowiem, że przepis ten nakazuje wliczać do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, okres urlopu bezpłatnego udzielonego młodocianemu na czas ferii szkolnych. Argumentacja ubezpieczonego jest błędna, ponieważ przywołany przepis obowiązuje od 1 stycznia 1975r. ,tj. od wejścia w życie ustawy z 26 czerwca 1974r. – Kodeks pracy. Oznacza to, że spornym okresie powyższy przepis nie obowiązywał i jako taki nie może być stosowany do oceny stanu faktycznego zaistniałego przed wejściem w życie tego przepisu. Podstawę, dla której w/w okresy przerwy ubezpieczonego w nauce i pracy nie mogą być odliczone od okresu zatrudnienia ubezpieczonego stanowią uregulowania zawarte w obowiązującej w spornym okresie ustawie z 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz wstępnym stażu pracy (Dz.U. z 1958r., poz.45, 226 ze zm.), a także brak przesłanek do zakwalifikowania spornych okresów jako urlopy bezpłatne. Poza sporem pozostaje, że przedmiotowe okresy przerwy w pracy miały miejsce w czasie, gdy ubezpieczony posiadał status młodocianego pracownika (18 lat ukończył w dniu 29 października 1973r.) i łączył pracę w Przedsiębiorstwie (...) z nauką (dotyczyły przerw świątecznych i jednego miesiąca wakacji). Umowa o naukę zawodu obejmowała cały okres nauki – nie wyłączając okresu ferii czy wakacji szkolnych, a zgodnie z art.10 w/w ustawy okresy nauki zawodu, przyuczania do określonej pracy oraz wstępnego stażu pracy są okresami zatrudnienia. Już z tego względu brak jest podstaw do odliczenia przedmiotowych okresów od okresu zatrudnienia ubezpieczonego stanowiącego ogólny staż ubezpieczeniowy. Niezależnie od powyższego wskazać należy, że choć w zaświadczeniu z 3 listopada 2015r. (...) SA (a za nim organ rentowy) zakwalifikował w/w okresy jako urlopy bezpłatne (zaświadczenie k.10 akt emerytalnych), to w okolicznościach sprawy brak jest podstaw do uznania tych okresów za urlopy bezpłatne. W pierwszej kolejności wskazać należy, że z dokumentacji zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego wynika, że w spornych okresach pracodawca udzielał ubezpieczonemu nie urlopow

bezpłatnych, ale cyt.: „bezpłatnego zwolnienia od zajęć”. W przepisach w/w ustawy z 2 lipca 1958r. brak jest podstawy prawnej do udzielenia takiego zwolnienia, jak również regulacji dotyczącej urlopu bezpłatnego, z którego mógłby korzystać młodociany pracownik. Regulacji o urlopie bezpłatnym brak jest również w przepisach ustawy z 29 kwietnia 1969r. o pracowniczych urloпах wypoczynkowych (Dz.U. z 1969r., Nr 12, poz.85), jak i w ustawie z 2 lipca 1924r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet (Dz.U. z 1924r., Nr 65,636 ze zm.). W konsekwencji, fakt korzystania przez młodocianego pracownika i zarazem ucznia z przerwy w pracy udzielonej mu przez pracodawcę, a nie stanowiącej urlopu bezpłatnego nie uzasadnia odliczenia czasu tej przerwy od okresu zatrudnienia. Zaznaczyć bowiem należy, iż skoro ubezpieczony był w spornych okresach zatrudniony jako pracownik młodociany, to stan ten zakwalifikować należy jako wymieniony w art.6 ust.2 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i uważany za okres składkowy okres zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975r. Tymczasem przywołany na wstępie art.174 ust. 2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nakazuje uwzględniać przy ustalaniu kapitału początkowego okresy składkowe, o których mowa w art.6 tej samej ustawy. Wynika stąd, iż sporne okresy, jako niebędące okresami przebywania na urloпах bezpłatnych i jednocześnie stanowiące okresy składkowe wyrażone w art. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, powinny być uwzględnione przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego ubezpieczonego. Dlatego też zaskarżona decyzja powinna w tym zakresie ulec zmianie.

Na uwzględnienie nie zasługiwało natomiast zgłoszone przez ubezpieczonego żądanie zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego okresu podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1997r. do 31 grudnia 1998r. Zasadnie organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wskazał, że żądanie to nie znajduje oparcia w treści przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Okresy składek na ubezpieczenia społeczne nie wpisują się w żadne z pojęć wyrażonych w art.6, art. 7 pkt 5 oraz art.7 pkt 1-3 i 6-12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a do tych przepisów odwołuje się przywołany na wstępie art.174 ust. 2 tej samej ustawy. Stąd też stanowisko ubezpieczonego w tym zakresie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Mając na uwadze powyższe Sąd zlecił organowi rentowemu wyliczenie wysokości kapitału początkowego ubezpieczonego przy uwzględnieniu okresów: od 31 lipca 1971r. do 29 sierpnia 1971r., od 23 grudnia 1971r. do 8 stycznia 1972r., od 3 lipca 1972r. do 1 sierpnia 1972r., od 22 grudnia 1972 r. do 6 stycznia 1973r., od 24 lipca 1973r. do 23 sierpnia 1973r. Obliczona przy uwzględnieniu tych danych wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999r. wynosi 125 301,77 złotych (vide: ustalenia faktyczne).

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.